

IRAKASKUNTZA-GIDA

2019/20

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana GPSICO20 - Psikologiako Gradua

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

25103 - Psikoterapia

ECTS kredituak: 4,5

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Psikoterapia irakasgaia 4,5 kreditu dituen hautazko irakasgai bat da. Irakasgai hori Psikologia klinikoko eta osasunaren psikologiako minorraren barnean dago. Irakasgaian psikoterapiaren ikuspegi dinamiko, sistemiko eta humanistaren oinarri teoriko-teknikoen errebisioa egingo da. Horrez gain, esku-hartze terapeutiko modalitate desberdin (banakakoa, taldekoa, familiakoa) errebisioa ere egingo da. "Tratamendu psikologikoak" irakasgaian landutako ikuspegi terapeutiko batzuk sakonduko dira, eta modalitatea eta abordatze terapeutiko berriak landuko dira.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

1. Psikoterapiako korronte orokoren ezaugarri definitzaileak ezagutzea.
2. Erabiltzaileen eskaerak identifikatzeko gai izatea.
3. Teknika terapeutikoen oinarietan dauden funtsezko kontzeptuak ezagutzea eta bereiztea.
4. Paziente baten elementu diagnostikoen araberako orientazio terapeutikoa egiteko gai izatea.
5. Talde multiprofesionalen lan egiteko gai izatea.
6. Ahozko eta idatzizko txosten teknikoak egiteko gai izatea.
7. Psikologiaren betebehar deontologikoak ezagutzea eta horien arabera jokatzea.
8. Psikoterapiarekin erlazionatutako dokumentazio iturri desberdinak erabiltzeko gai izatea, eta lortutako hori lortzeko estrategiak edukitzea.

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

- 1.Psikoterapia psikoanalitikoak
- 2.Talde terapia eta familia-terapia
- 3.Psikodrama
- 4.Psikoterapia humanistak
- 5.Gorputz-Psikoterapiak
- 6.Ikerketa psikoterapian

METODOLOGIA

Irakasgaian 20 ordu eskaintzen zaizkio teoriari, 8 ordu gela-praktikei, 15 ordu tailerrei eta 2 ordu mintegiei. Ordu teorikoetan irakasleak gaiak aurkezten ditu. Gainontzeko modalitateak, berriz, jarduera praktikoetara bideratuta daude. Horietan, saio terapeutikoak ikusi eta aztertzen dira, role-playingak egiten dira, kasu klinikoak aztertzen dira eta ikerketen errebisioak egiten dira.

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	20	2	8				15		
Ikaslearen ikasgelaz kanpoko jardueren ord.	30	3	12				22,5		

Legenda: M: Magistrala

S: Mintegia

GA: Gelako p.

GL: Laborategiko p.

GO: Ordenagailuko p.

GCL: P. klinikoak

TA: Tailerra

TI: Tailer Ind.

GCA: Landa p.

EBALUAZIO-SISTEMAK

- Azken ebaluazioaren sistema

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

- Garatu beharreko proba idatzia % 30
- Test motatako proba % 65
- Praktikak (ariketak, kasuak edo buruketak) % 5

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

ZEHARKAKO GAITASUNEN EBALUAZIOAK IRAKASGAIAREN AZKEN NOTAREN %5 BALIOKO DU.

Irakasgaiaren ebaluazioan bi modalitate bereizten dira: eduki teorikoaren ebaluazioa (gehienezko puntuazioa: 6,5, amaierako kalifikazioaren %65) eta atal praktikoaren ebaluazioa (gehienezko puntuazioa: 3,5, amaierako kalifikazioaren %35). Irakasgaiaren amaierako kalifikazioa atal teorikoan eta praktikoan lortutako puntuazioen batura izango da. Ezinbestekoa da bi atalak gainditzea irakasgai gainditzeko (atal teorikoan 3,25 lortu beharko da gutxienez eta atal praktikoan 1,75).

Ebaluazioa bi tresnekin egingo da: 1) banakako lan idatzi bat irakasgaiko dokumentazio iturriak bilatzeko (gehienezko puntuazioa: 0,5) eta 2) alde teorikoa (azterketa teorikoaren puntuazioak 0 eta 6,5 bitartekoak izango dira) eta praktikoa (azterketa praktikoaren puntuazioak 0 eta 3 bitartekoak izango dira) edukiko dituen azterketa bat.

Azterketaren atal teorikoa test motako 30 galderaz osatuta egongo da. Galdera bakoitzak 4 erantzun aukera izango ditu. Gaizki erantzundako galderak ez dute penalizaziorik edukiko baina azterketa gainditzeko 20 erantzun zuzen eman beharko dira. Azterketako atal praktikoan kasu kliniko bat aztertu beharko da, eta ondorengo lau atal hauetan erantzun beharko dira: a) problematika identifikatu eta tratamendua eskatzen duen pazientearen diagnostikoa egin; b) hurrengo elkarritzetan aztertu beharreko gaiak identifikatu; c) pazientearen problematikaren jatorri eta mantentzearen inguruko hipotesiak sortu; eta d) garatu beharreko esku-hartzearen oinarriak azaldu.

IRAKASGAI HONETAN NAHKOIA IZANGO DA AZTERKETARA EZ AURKEZTEA DEIALDIARI UKO EGITEKO.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Ohiko deialdian erabilitako ebaluazio sistema berdina erabiliko da.

Ohiko deialdian atal bakarra (teorikoa edo praktikoa) suspenditu duten ikasleen kasuan, gainditutako atalean lortutako nota mantenduko zaie ezohiko deialdian. Hala, ohiko deialdian gainditu ez den atala besterik ez da egin beharko ezohiko deialdian.

Ohiko deialdian bezala, nahikoa izango da azterketara ez aurkeztea, ezohiko deialdiari uko egiteko.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Irakasgai honetan derrigorrezko materialak izango dira klase teorikoetako edukiak azaltzeko erabiliko diren power point aurkezpenak. Horiez gain, derrigorrezko materialak izango dira irakasgaiaren egelan zehaztuko diren dokumentuak praktika eta mintegietan erabiltzeko.

BIBLIOGRAFIA

Oinarrizko bibliografia

1. GAIA: PSIKOTERAPIA PSIKOANALITIKOAK

- Avila Espada, A. eta Garcia de la Hoz, A (1995). Manual de técnicas de psicoterapia. Madrid: Siglo XXI.
Avila, A. (2004). Introducción a los tratamientos psicodinámicos. Madrid: UNED.
Balint, M., Balint, E. eta Orstein, P. H. (1996). Psicoterapia focal. Terapia breve para psicoanalistas. Modelo desarrollado en la clínica Tavistock. Barcelona: Gedisa.
Bleichmar, H. (1998). Avances en psicoterapia psicoanalítica: hacia una técnica de intervenciones específicas. Barcelona: Paidós Ibérica.
Coderch, J. (2009). Teoría y técnica de la psicoterapia psicoanalítica. Barcelona: Herder.
Etchegoyen, H. (1986). Los fundamentos de la técnica psicoanalítica. Buenos Aires: Amorrortu.
Jiménez, S. eta Guerra, R. (2010). Psicoterapias breves y focales contemporáneas. Teoría y práctica. Madrid: Editorial Manuscritos.
Ortega Bevia, F. (2008). Psicoterapia. Teoría y Práctica. Sevilla: Universidad de Sevilla. Servicio de Publicaciones.

2. GAIA: TALDE TERAPIA ETA FAMILIA-TERAPIA

- Bermudez, C. (2010). Terapia familiar sistémica. Madrid: Síntesis.
Guimón, J. (2003). Manual de terapias de grupo: Tipos, modelos y programas. Madrid: Biblioteca Nueva.
Irazabal Martín, E. eta Hernández Monsalve, M. (Coords.) (2013). Experiencias terapéuticas grupales. Madrid: Editorial Grupo 5.
Kaplan, H. eta Sadock, B. J. (1996). Terapia de grupo. Madrid: Editorial Médica Panamericana.
Midori Hanna, S. eta Epes Brown, J. (1998). La práctica de la terapia de familia: Elementos clave en diferentes modelos. Bilbao: Desclée de Brouwer.
Minuchin, S. (1998). El arte de la terapia familiar. Barcelona: Paidós Ibérica.
Moreno, A. (2014). Manual de terapia sistémica: Principios y herramientas. Bilbao: Desclée de Brouwer.
Pubill, M. J. (2018). Herramientas de terapia familiar. Barcelona: Paidós.
Ríos, J. A. (2014). Manual de orientación y terapia familiar. Madrid: Editorial ACCI.
Sánchez eta Gutiérrez, D. (2000). Terapia familiar: Modelos y técnicas. México: Manual Moderno.
Sanz Amador, M. (2014). Terapia grupal. Madrid: Editorial Grupo 5.
Torras de Bea, E. (2013). Psicoterapia de grupo. Barcelona: Octaedro.
VV.AA. (2014). Avances en terapia de pareja y familia en contexto clínico y comunitario. Madrid: Editorial CCS.
Yalom, I. (2000). Psicoterapia existencial y terapia de grupo. Barcelona: Paidós.

3. GAIA: PSIKODRAMA

- Becerril-Maillefert, C. (2017). Psicodrama: desarrollo personal y coaching con la terapia que promueve la espontaneidad como recurso. Barcelona: Amat Editorial.

- Blatner, A. (2009). *El psicodrama en la práctica*. México, DF: Pax México.
- Espina Barrio, J. A. (2013). *Psicodrama: Nacimiento y desarrollo*. Salamanca: Amarú Ediciones.
- Levy Moreno, J. (2013). *El psicodrama: Terapia de acción y principios de su práctica*. Barcelona: Horme-Paidós.
- Rojas-Bermúdez, J. (1997). *Teoría y técnica psicodramáticas*. Barcelona: Paidós.

4. GAIA: PSIKOTERAPIA HUMANISTAK

- Díaz, C. (2018). *La psicoterapia existencial humanista*. Madrid: Fund. Emmanuel Mounier.
- Farber, B. A., Brink, D. C., eta Raskin, P. M. (2001). *La psicoterapia de Carl Rogers: Casos y comentarios*. Bilbao: Desclé de Brouwer.
- Francesetti, G. (2014). *Terapia gestalt en la práctica clínica. De la psicopatología a la estética del contacto*. Ferrol: La sociedad de cultura Valle-Inclán.
- Gimeno-Bayón Cobos, A. (2018). *7 casos clínicos tratados con psicoterapia integradora humanista*. Bilbao: Desclé de Brouwer.
- Mearns, D. eta Thorne, B. (2003). *La terapia centrada en la persona hoy*. Bilbao: Desclé de Brouwer.
- Naranjo, C. (2017). *Terapia gestalt*. Barcelona: Editorial La llave.
- Peñarrubia, F. (2008). *Terapia Gestalt: La vía del vacío fértil*. Madrid: Alianza Editorial.
- Perls, F. (2002). *Sueños y existencia. Terapia Gestáltica*. Santiago de Chile: Cuatro Vientos.
- Perls, F. eta Baumgardner, P. (2011). *Terapia gestalt*. México DF: PAX México.
- Rogers, C. (1981). *Psicoterapia centrada en el cliente*. Barcelona: Paidós.
- Rogers, C. eta Stevens, B. (2013). *Persona a persona*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Stevens, J. O. (2003). *El darse cuenta: Sentir, imaginar y vivenciar. Ejercicios y experimentos en terapia gestáltica*. Santiago de Chile: Cuatro Vientos.

5. GAIA: GORPUTZ-PSIKOTERAPIAK

- Dunn, E. (2016). *Bioenergética: Una técnica para lograr el equilibrio físico y anímico mediante la práctica de sencillos ejercicios*. Barcelona: Robinbook.
- Gentis, R. (2009). *Lecciones del cuerpo: Ensayo crítico sobre las nuevas terapias corporales*. Barcelona: Gedisa.
- Gimeno-Bayón Cobos, A. (2013). *Un modelo de integración de la dimensión corporal en psicoterapia*. Lleida: Milenio.
- Lowen, A. (2011). *La bioenergética*. Málaga: Sirio.
- Lowen, A. (2010). *Ejercicios de bioenergética*. Málaga: Sirio.

6. GAIA: IKERKETA PSIKOTERAPIAN

- Corbella, S. eta Botella, L. (2004). *Investigación en psicoterapia: Proceso, resultado y factores comunes*. Madrid: Visión Libros.
- Romero, A. F. (2013). *Psicoterapia: Investigación del resultado y del proceso de la psicoterapia y atribuciones sobre su efectividad*. Cádiz: Absalon.

Gehiago sakontzeko bibliografía

PSIKOTERAPIA LIBURUAK (GENERIKOAK):

- Castanedo, C. (2008). *Seis enfoques psicoterapéuticos*. (2^a Ed.). México: Manual Moderno.
- Feixas Vilaplana, G. eta Miro, M. I. (1997). *Aproximaciones a la psicoterapia: Una introducción a los tratamientos psicológicos*. Barcelona: Paidós Ibérica.
- Gergen, K. J. (2006). *Construir la realidad: El futuro de la psicoterapia*. Barcelona: Paidós Ibérica.
- Ginger, S. (2008). *Psicoterapia. 100 respuestas creativas*. Madrid: Rigden Edit.
- Giordani, B. (1998). *La relación de ayuda: De Rogers a Carkhuff*. Bilbao: Desclé de Brouwer.
- Goldstein, W. N. (2001). *Iniciación a la psicoterapia. Guía práctica*. Madrid: Alianza Editorial.
- Goldstein, W. N. (2001). *Iniciación a la psicoterapia*. Madrid: Alianza Editorial.
- Kleinke, C. L. (1995). *Principios comunes en psicoterapia*. Bilbao: Desclé de Brouwer.
- Kriz, J. (1990). *Corrientes fundamentales en psicoterapia*. Buenos Aires: Amorrortu.
- Limon Arce, G. (2006). *Terapias postmodernas: Aportaciones constructivistas*. México: Pax México.
- Line, J. E. eta Garske, J.P. (1998). *Psicoterapias contemporáneas*. Bilbo: Desclée de Brouwer.
- Lo Bianco, J. (2006). *Psicoterapias para principiantes*. Buenos Aires: Era Naciente.
- Mahoney, M. J. (2005). *Psicoterapia constructiva: Una guía práctica*. Barcelona: Paidós Ibérica.
- Martorell, J. L. (2014). *Psicoterapias* (2^aed). Madrid: Pirámide.
- Pinsker, H. (2002). *Introducción a la psicoterapia de apoyo*. Bilbao: Desclé de Brouwer.
- Pipes, R. B. eta Davenport, D. S. (2004). *Introducción a la psicoterapia: El saber clínico compartido*. Bilbao: Desclé de Brouwer.

Aldizkariak

- Anales de Psicología
- Acción Psicológica

- Anuario de Psicología Clínica y de la Salud
- Aperturas. Revista Internacional de Psicoanálisis
- Boletín de la Asociación de Psicoterapia Analítica Grupal
- Boletín de la Sociedad Española de Psicoterapia y Técnicas de Grupo
- Clínica y Análisis Grupal
- Clínica Contemporánea
- Clínica y Salud
- Cuadernos de Psicoanálisis
- Cuadernos de Psicodrama
- Cuadernos de Terapia Familiar
- De Familias y Terapias
- INFOCOP: Revista de Psicología online
- Papeles del Psicólogo
- Psicoanálisis
- Psicothema
- Psiquiatría Dinámica y Psicoterapia
- Revista de Análisis Transaccional y Psicología Humanista
- Revista de Casos Clínicos en Salud Mental
- Revista del Centro Psicoanalítico de Madrid
- Revista de la Asociación Española de Neuropsiquiatría
- Revista de Psicoanálisis
- Revista de Psicopatología y Psicología Clínica
- Revista de Psicoterapia
- Revista de Psicoterapia y Psicodrama
- Revista de Psicoterapia y Psicosomática
- Revista de Psiquiatría y Psicología Humanista
- Sistemas Familiares
- Terapia Psicológica. Revista Chilena de Psicología Clínica

- Annual Review of Clinical Psychology
- British Journal of Clinical Psychology
- British Journal of Psychotherapy
- Clinical Psychology and Psychotherapy
- Clinical Psychology Review
- Consulting Psychology Journal: Practice and Research
- Family Process
- Families, Systems and Health
- Gestalt Review
- Groups Dynamics: Theory, Research, and Practice
- International Journal of Clinical and Health Psychology
- International Journal of Psychology and Psychology Therapy
- Journal of Consulting and Clinical Psychology
- Psychotherapy
- Psychotherapy Research

Interneteko helbide interesgarriak

Psikoterapiaren ingurukoak (orokorrak):

- <https://www.europsyche.org/>
- <http://www.psychotherapy.net/>
- <http://www.feap.es/>
- www.psiquiatria.com
- www.aperturas.org
- <http://freepsychotherapybooks.org/>

Psikoterapia desberdinen inguruko webguneak:

- <http://www.analisisbioenergetico.org/> (Bioenergetika)
- <http://www.aepp.eu/> (Psikoterapia psikoanalitikoa)
- <https://www.featf.org/asociaciones-3/asociacion-vasco-navarra-de-t-familiar-mediacion-familiar-e-intervenciones-sistematicas/> (Terapia familiarra)
- <http://www.aepsicodrama.es/> (Psicodrama)
- <http://www.iagp.com/spanish/index.htm> (Talde terapia)

- <http://www.gestaltinstitutua.com/> (Gestalt)
- www.acheronta.org (Psikoanalisia)

OHARRAK